

Een buste van Diana – de Griekse godin van de jacht – omringd door een console met een classicistisch acanthusbladmotief, een plafondrozet en een laurierslinger. Stuk voor stuk ornamenten die volgens Pol Standaert momenteel erg in trek zijn.

Hiernaast Gipsen kunstwerk in bladvorm.

Schatten op zolder

In het Belgische Brugge worden al sinds 1913 de mooiste ornamenten en sierlijsten gemaakt. Met de hand én van gips.

Want van kunststof of piepschuim willen ze niet horen bij Atelier Standaert. Directeur Pol Standaert: “Met gips kun je elke vorm maken die je maar wilt.”

Productie en tekst Bieke Claessens

Deze pagina, links In de opslagruimte worden exemplaren van de meest verkochte ornamenten bewaard: plafondrozetten, Griekse zuilen, lichtarmaturen en consoles. **Rechts** Directeur Pol Standaert patineert een nieuw ornament. Plaats van handeling is het oude atelier van het bedrijf in hartje Brugge. **Rechterpagina, links** Een bak vers gips, klaar om verwerkt te worden. **Rechts** Bijzonder aandenken: afgietsels als deze werden vroeger vaak gemaakt van de handen van dierbare overledenen.

“**M**ijn grootvader Jan Standaert was een bekende beeldhouwer die in 1913 ook een eigen ornamentenatelier begon. Later nam hij een aantal andere werkplaatsen in de streek over. Van de mooiste gipsen en stenen ontwerpen die hij maakte, bewaarde hij altijd een exemplaar op zolder. In de loop der jaren leidde dat tot een enorme collectie die hier tot op de dag van vandaag te bewonderen is; een uniek archief dat als inspiratiebron van onschatbare waarde voor me is.”

Pol Standaert heeft zijn opa nooit gekend, maar via zijn vader André – die het bedrijf in de jaren vijftig overnam – leerde hij alles wat grootvader Standaert maakte tot de vakman die hij was. André

Standaert was ook degene die het atelier nieuw elan gaf. Terwijl opa Jan zich specialiseerde in het vervaardigen van sierlijsten voor binnen en buiten, was André meer geïnteresseerd in gebruikte bouwmaterialen en antiek. Hij begon met het invoeren van oude stijlschouwen en maakte daar ook kopieën van. Die stijlschouwen maken nog altijd deel uit van het assortiment.

Sinds 1987 zwaait Pol de scepter in het bedrijf. In 2001 verhuisde hij de productieafdeling naar een nieuw, hypermodern pand buiten het centrum. Aan de manier van produceren veranderde hij echter niets zodat Standaert-ornamenten nog net zo worden gemaakt als een kleine eeuw geleden. ►

In een ambachtelijk vervaardigd
gipsen ornament
is áltijd DE HAND VAN DE MEESTER
te herkennen

Ter inspiratie komen klanten van Pol regelmatig even rondsnuffelen op de oude zolder; EEN WARE SCHATKAMER!

Pol Standaert: "Daarin zijn we vrij uniek. Er zijn tegenwoordig heel wat bedrijven die sierlijsten en ornamenten van piepschuim of plastic maken, maar echte gipsen ornamenten, met de hand gemaakt, kom je nog maar zelden tegen."

Een verschil met de ontwerpen van kunststof of piepschuim is uiteraard de prijs. Daarbij zijn industrieel vervaardigde kunststof ornamenten wat eenvoudiger te bevestigen. Pol Standaert: "Maar dat weegt mijns inziens niet op tegen de afwerking van bijvoorbeeld een handgemaakte gipsen sierlijst, gemodelleerd op een acht meter lange natuurstenen werktafel. Omdat gips bestaat uit poeder en water, kun je er heel precies mee werken. Je kunt de vorm die je wilt er exact in boetsen. Daarna kun je een ontwerp eventueel bijwerken met schuurpapier of een zaag. Bovendien heeft gips een perfecte pasvorm die altijd behouden blijft. Kunststof krimpt in de loop der jaren. Een ambachtelijk stuk siergips kun je vergelijken met handmatig vervaardigd porselein of aardewerk; je herkent er altijd de hand van de meester in."

Links De zolder van het oude atelier is tot de nok gevuld met de mooiste ontwerpen. De drie meisjesfiguren in het midden – bedoeld als tuinornament – zijn gemaakt van een kunststeensoort op basis van cement. Aan de muur erachter hangt een met muziek-instrumenten versierd tableau. Dergelijke voorstellingen werden vroeger vaak besteld door fanfares.

Hoewel de producten van kunststof en piepschuim momenteel behoorlijk populair zijn, gaat het de firma Standaert nog altijd voor de wind. Wel verlegde het atelier zijn werkterrein de laatste jaren enigszins. Terwijl in het verleden ook 'gewone' particulieren vaak een bestelling plaatsten, werkt het bedrijf nu vrijwel uitsluitend in opdracht van architecten, schilders of stukadoors aan grote restauratieprojecten. De moeilijkere klussen dus, waarbij veelal zwaar beschadigde ornamenten aan muren en plafonds nauwkeurig worden gekopieerd. Ornamenten die geheel verdwenen zijn maar waarvan wel nog afbeeldingen bestaan, worden soms door Pol in klei gebeeldhouwd. Van het resultaat maakt hij vervolgens in eigen atelier een afgietsel op basis waarvan dan weer geheel 'herboren' gipsen decoraties kunnen worden vervaardigd.

In andere gevallen verrichten Pol en zijn collega's alle werkzaamheden ter plekke. "Daarbij vervangen we het liefst zo weinig mogelijk. Als het even kan wordt een lijst of ornament zo precies mogelijk gerestaureerd. En daar komt soms heel wat creativiteit en vakmanschap aan te pas. Maar in principe is alles mogelijk. Ook als het gaat om splinternieuwe ontwerpen. Het komt voor dat een klant met een tekening langskomt of even op zolder wil snuffelen, op zoek naar inspiratie. In beide gevallen teken ik zelf het uiteindelijke ontwerp en als dat bevalt worden de ornamenten op maat gemaakt." De meeste opdrachten voert Atelier Standaert uit in België, maar zo nu en dan trekken Pol en de zijnen de grens over. "Daar zitten wel eens exotische dingen bij. Een paar jaar geleden hebben we bijvoorbeeld meegewerkt aan een project in Saoedi-Arabië. Een rijke zakenman liet daar een exacte kopie van het paleis van Versailles bouwen. Wij hebben daarvoor toen de gipsen sierlijsten en ornamenten verzorgd. Een prachtklus!" ■

Atelier Standaert, Witte Leertouwerstraat 48, 8000 Brugge, België. Tel. (0032) 50 33 27 32, www.standaert.biz.